

یکصد معمار، یکصد انتخاب

نشست هشتم: ۱۹ خردادماه ۱۳۹۵ خورشیدی
موزه هنرهای دینی امام علی (ع)

گزارش چهل و هشتم

«جمع بندی نشست هشتم»

روز دوم ماه رمضان، مصادف با ۱۹ خرداد ۹۵، نشست هشتم «یکصد معمار، یکصد انتخاب» در موزه هنرهای دینی امام علی (ع) برگزار شد. استقبال گرم و وسیع مخاطبان سبب شد تا لحظاتی نظم جلسه تحت تاثیر قرار بگیرد. تعداد زیادی از مخاطبین، ایستاده، در کنار دیوارهای سالن، فشرده و سنگین، برنامه را تعقیب می کردند و عده ای نیز مجبور شدند از طریق ویدئوپراجکشن و در سالن انتظار، برنامه را تعقیب کنند. با تمام این فشردگی، برنامه بخوبی پیش رفت و سخنرانان توانستند آثار مورد نظر خود را ارائه نمایند. از چند روز پیش، خبر شده بودیم که سرکار خانم فاطمه کاتب، به سبب مسافرت اضطراری که برایشان پیش آمده بود، در نشست نخواهند بود. بقیه مدعوین حضور داشتند ولی عمید مسعودی، در میانه مجلس، به سبب بدشدن حالشان جلسه را به سمت اورژانس ترک کردند، که خوشبختانه بخیر گذشت. بدین ترتیب، هفت ارائه به همراه یک سخنرانی ضبط شده را در کنار صحبت میهمان ویژه، در این نشست شاهد بودیم.

رضا کیانیان میهمان ویژه برنامه، از علاقمندیش نسبت به معماری گفت و این که چند صبحی در یک آتلیه معماری کار کرده و حتی مدتی کوتاه نیز سرپرست آتلیه بوده است. او می گفت وقتی در رشته تئاتر در دانشگاه تهران ثبت نام کرد، و دانشجوی تئاتر شد، بیشتر وقت خود را در کلاس های هنرهای تجسمی می گذرانده چون می خواسته از معماری سر در بیاورد. کیانیان به رسم مراسم

مشابه، به خواست مدیر پروژه، چند جلد از کتاب‌های خود را که قبلاً توسط برنامه تهیه شده بود، امضا کرد و این کتاب‌ها در طول برنامه، به‌قید قرعه بین مخاطبین توزیع شد. فضای خوبی بود. کنار هم‌نشینی چهره‌ای شاخص از دنیای سینما و تئاتر با معماران و شهرسازان. از طرف مدیر پروژه، عکس سیاه‌سفید قاب‌شده‌ای به رضا کیانیان هدیه شد که او را در کنار دوستانش در سفری به میناب در نوروز ۱۳۵۳ نشان می‌داد، از جمله مرحوم مهدی فتحی. این عکس از آلبوم شخصی مدیر پروژه هدیه شد. تنوع آثار معرفی‌شده در این نشست، بالا بود و دریچه‌های نوینی برای شناسایی مصادیق معماری با ارزش معاصر ایران باز کردند. از تازه‌ترین کارهای معماران جوان تا آثار نوستالژیک سال‌های سی و پنجاه.

آثار معرفی‌شده

بانک ملی ایران - رامسر، اثر «معمار ناشناس»، با معرفی هما ادیب‌زاده
اثری از سال‌های پنجاه، با پلاستیک حجمی راحت و منسجم، در عین حال شفاف. ادیب‌زاده معتقد است مبانی نظری این بنا، که بانک را شفاف طراحی می‌کند، به مخاطب این اطمینان را می‌دهد که پولش در جایی پس‌انداز شده که کاملاً شفاف است و قابل کنترل. سقف مسطح این بنا با گنبد روشن‌انداز آن، که در داخل تبدیل به وید زیبایی شده، از مزیت‌های اثر است.

بازار چارسو، اثر «محمد مجیدی»، با معرفی رضا بهبهانی
بایستینه‌ای که از فروشگاه‌های بزرگ‌های اولیه داریم، مثل فروشگاه پلاسکو و پاساژ آلومینیوم؛ و تداوم ساخت پاساژهایی که در آن‌ها تنها به فکر حداکثر تراکم و بیشتری مغازه و دکان هستند، هنرمند جوانی پیدا شده بازار چارسو را ساخته که هم فروشگاه بزرگ یا پاساژ است و هم جای لذت و زندگی.

چهارصد دستگاه نیروی هوایی، اثر «علی صادق»، با معرفی سیدمحسن حبیبی
در اولین روزهایی که سامانه لوله‌کشی آب شهری در تهران شروع به کار می‌کند، مجموعه‌ای از چهارصد خانه دوطبقه در خیابان نیروی هوایی طراحی و ساخته می‌شود که مصداق نخستین مجموعه‌سازی‌های مدرن ایرانی است. فضاهایی دلنشین و ایرانی، با مفهوم زندگی شهری در جامعه‌ای مدرن.

موزه مردم‌شناسی بندرعباس، اثر «شهاب‌الدین ارفعی - مهندسان مشاور ارگ بزم کرمان»، با معرفی داراب دیبا

داراب دیبا معتقد است اگر در پی معرفی معماران و معماری مولف هستیم، شهاب‌الدین ارفعی یکی از شاخص‌ترین‌ها است. موزه مردم‌شناسی هرمزگان، با استناد به ذخایر ارزشمند بومی منطقه و دانش بالای معماری طراحی شده و می‌تواند با کارهای بزرگانی چون موشه صفدی، حسن فتحی و امثالهم سنجیده شود. اثری معمارانه با تکیه بر فرهنگ و زیبایی‌شناسی منطقه.

آپارتمان ۲۱۰ مهرشهر، اثر «مهندسان مشاور نگین شهر آینده-مدیر طرح: علی نقوی نمینی»، با معرفی بابک قصیری

اگر قرار است آپارتمان‌ها تبدیل به «خانه» شوند باید ویژگی‌های آن را داشته باشند. علی نقوی نمینی با برداشت از فضاهای مکث و خودمانی معماری اصیل ایرانی، این آپارتمان چهارطبقه را طوری طراحی کرده که در ترازهای مختلف آن حیاط‌هایی برای دورهم نشینی وجود دارد و کلیت بنا هم اثری زیبا و هنرمندانه است.

دانشکده‌های مهندسی برق و صنایع دانشگاه علم و صنعت ایران، اثر «مهندس عطایی- مهندسان مشاور سکنا»، با معرفی محسن وفامهر

در این اثر، از یک سو با جوهری‌ترین عنصر معماری ایران، حیاط مرکزی، مواجهیم که بین دو دانشکده بعنوان حلقه پیوند عمل می‌کند، از سوی دیگر شاهد سادگی ساخت و اجرا در حد اعلاای آن می‌باشیم. تمام دیوارهای این دو دانشکده، به رسم معماری کهن، سازه نما هستند. آجر بکار رفته در آن‌ها فقط نما نیست کلیت دیوار را تشکیل می‌دهد.

مجموعه مسکونی خدمه کاخ سعدآباد دربند، اثر «معمار ناشناس فرانسوی»، با معرفی ماندانا یزادن شناس

شاید نخستین بلندمرتبه مسکونی تهران است که با تسلط خوب معماری فرانسوی بر معماری شمیرانات و با بهره‌گیری از ارزش‌های والای معماری طراحی و اجرا شده است. واحدهای کوچک و امروزی، با سلسله مراتب درست فضایی و زیبایی‌شناسی محسوس معماری. در سال‌های پنجاه ساخته شده، ولی هنوز تازگی و طراوت لازم را دارد.

مخاطبین و آثار

- ۱- آپارتمان ۲۱۰ مهرشهر، مهندسان مشاور نگین شهر آینده-مدیر طرح: علی نقوی نمینی ۸۲/۴۲ امتیاز
- ۲- بازار چهارسو، اثر محمد مجیدی ۷۲/۵۷ امتیاز
- ۳- خانه خدمه کاخ سعدآباد دربند، اثر معمار ناشناس فرانسوی ۷۲/۰۸ امتیاز
- ۴- موزه مردم‌شناسی هرمزگان، اثر شهاب‌الدین ارفعی- مهندسان مشاور ارگ بم کرمان ۷۱/۳۲ امتیاز
- ۵- چهارصد دستگاه نیروی هوایی، اثر علی صادق ۶۹/۶۰ امتیاز
- ۶- بانک ملی ایران- رامسر، اثر معمار ناشناس (شاید گورگن پیچیکیان) ۶۱/۵۸ امتیاز
- ۷- دانشکده‌های مهندسی برق و صنایع دانشگاه علم و صنعت، اثر مهندسان مشاور سکنا ۵۶/۴۰ امتیاز

ما و مخاطبان

دقیقا نصف مخاطبانی که به این پرسش جواب داده‌اند که آیا در نشست‌های قبلی حضور داشته‌اند، آری گفته‌اند. این موضوع از جهات مختلفی حائز اهمیت است، نخست این که این برنامه توانسته مخاطبان خاص خود را پیدا کند. دوم آن که با مقایسه نظرات این دوستان، برنامه با نوآمدگان، متوجه می‌شویم جریان نسبتا مداوم و هم‌نوایی در شناخت و تحلیل معماری معاصر ایران در حال شکل‌گیری است. مقایسه نظرات عمومی کلیه مخاطبان این نشست با نظرات مخاطبینی که در جلسات قبل هم بودند، نکته مثبتی دارد. ظاهرا، نوعی سامانه نقد و امتیازدهی یکسان، ولی تعریف‌نشده، در حال شکل‌گیری است. خرد جمعی کارشناسانه، عموما، درست و قابل اعتنا است. امتیازهای این دسته مخاطبین با میانگین کلی امتیازدهی‌ها بشرح زیر است که داخل پراتنز گذاشته شده: ۸۲/۴۲ - ۱ (۸۰/۰۳)، ۷۲/۵۷ (۷۱/۶۵)، ۳ - ۷۲/۰۸ (۷۲/۱۰)، ۴ - ۷۱/۳۲ (۷۱/۲۹)، ۵ - ۶۹/۶۰ (۶۹/۶۹)، ۶ - ۶۱/۵۸ (۵۸/۴۹) - ۷ (۵۸/۴۲) ۵۶/۴۰

نکته شایسته یادآوری دیگر، آدرس‌هایی است که مخاطبان برای غنای بیشتر برنامه می‌دهند. آن‌هایی که در نشست‌های قبلی نبوده‌اند، از برنامه انتظار دارند معماران و معماری‌هایی را معرفی کنیم، که عموما، در نشست‌های پیشین معرفی شده‌اند. بنابراین، می‌توان ادعا کرد برنامه در جهت پاسخ‌گویی به نیازهای عام مخاطبان حرکت کرده است.

مخاطبان می‌گویند:

- × با احترام. لطفا تعداد مدعوین را با گنجایش سالن قبلا در نظر بگیرید. با سپاس فراوان.
- × با توجه به اینکه تاکنون موفق به حضور نبوده‌ام، در جلسات آتی شرکت خواهم کرد.
- × علی‌رغم حرکت خوب و مفیدی که انجام می‌دهید، سخنران . . . ارائه بسیار ضعیفی داشته‌اند از کارهایی که متعلق به معماران دیگری بوده است و به هیچ‌وجه در خور یک نشست تخصصی معماری نبوده است. متاسفانه این روند در مابقی ارائه‌ها هم ادامه پیدا کرد و اطلاعات و ارائه‌ها بسیار ناقص بودند.
- × با تشکر از فعالیت‌های شما.
- × برخی از اساتید در مورد موضوعاتی که برایشان مشخص شده بود، حرفی نزدند. برخی از توضیحاتی هم که دادند، چندان قوی نبود.
- × با توجه به برنامه و ارائه دوستان و صحبت درباره پروژه‌های مختلف و حرکت مدعوین بر روی سن، جهت کیفیت بهتر صوت، پیشنهاد می‌شود از میکروفن بی‌سیم . . . (خواننده نشد) استفاده شود که در این صورت فرد مذکور می‌تواند بر روی سن حرکت کند و اثر معماری را با حرکت و احساس خود بیان نماید. با سپاس.
- × فضای سالن «فرخی یزدی» بسیار مناسب‌تر از مکان فعلی است. ای‌کاش ارائه‌ها در دسترس ما قرار گیرد.
- × در صورت امکان، جلسات نقد مسابقات معماری برگزار شده در ایران را در برنامه‌های انجمن قرار دهید. با تشکر.
- × در پی.دی.اف که جناب مهندس مرباغی و همکاران تهیه می‌کنند و به شرکت‌کنندگان ارسال می‌شود، یک برگه آ-چهار برای هر پروژه معرفی شده در نظر گرفته شود. در این صورت، سخنرانان پروژه را در آن برگه آ-چهار معرفی تصویر فرمایید. این پی‌دی‌اف قابلیت تبدیل شدن به یک ماهانه زیبا را دارد.
- × توجه معماران سخنران به میراث معماری و تلاش برای تعمیر و مرمت قابل تقدیر است.
- × با تشکر از زحمات شما دوستان، تشکر برای پیشرفت و بهبود اطلاع‌رسانی مجموعه. با توجه به حرکت خوب دعوت‌های میان‌رشته‌ای، پیشنهاد می‌کنم از اندیشمندان دیگر رشته‌های مربوط مانند جامعه‌شناسان و انسان‌شناسان نیز دعوت شود. مانند اساتید دانشگاهی از قبیل دکتر فکوهی، دکتر نعمت‌الله فاضلی، دکتر شجاعی.

× لطفا معماران را در مورد آنچه که قرار است پرزنت فرمایند بیشتر توجه دهید. مدیریت برنامه به شدت ضعیف است، به طوری که مشخص نیست هر فرد چقدر زمان دارد. در این کمبود وقت، دعوت از افرادی مثل . . . برنامه را تقویت نمی کند. با تشکر از برنامه های انجمن.

× برنامه خوبی را دارم دنبال می کنم و راضی هستم از اینکه در این برنامه شرکت می کنم.

× ممنون از شما در طول این سالیان.

× سپاس و ممنون از زحمات در نشست ها و ایده های خوب. خواهشمند است نسبت به پروژه های برنده شده در مسابقات معماری توجه شود و معماران مربوطه دعوت شوند.

× ممنون. Take Care

× محل برگزاری جلسات نامناسب می باشد. امیدوارم در نشست های دیگر در محل بهتری برگزار شود. شایسته بود نسبت به عدم حضور آقای مهندس اردلان از قبل اطلاع رسانی می شد.

× بطور کلی، من با توجه به نشست ارزشمند هشتم، به تمام معماران و دانشجویان و نیز خودم، الگوی هویت و اصالت ایرانی را پیشنهاد می کنم. قدر بناهای ارزشمند را باید دانست و به لحاظ مرمتی از آنها محافظت کرد و . . .

× امتیاز دادن به کارهای ارائه شده توسط بزرگواران دشوار می باشد. لیکن کارهای ارائه شده هر کدام گویای رسالت معماری می باشد. کارهایی که از جنبه هنر و ارتباط فضایی در کارهای جناب نقوی دیده شده؛ کار ارزشمند و دارای هویت اصلی معماری ایرانی حیاط مرکزی در دانشکده مهندسی برق که توسط وفامهر ارائه شد؛ کار ارزشمند جناب ارفعی که بنده از نزدیک شاهد زحمات ایشان در قسمت مرمت و موزه بسیار زیبای مردم شناسی بندرعباس داشته اند. تشکر فراوان از سرکار خانم یزدان شناس که به بنای قدیمی اشاره داشته اند و از جمله نکات مربوط با آسیب شناسی آن؛ جناب دکتر حبیبی و معرفی طرحی از علی صادق برای عودلاجان؛ بازار چارسو که بازهم نشانی از معماری ایرانی به شکل نوین داشته؛ ارائه سرکار خانم ادیب زاده که بانک ملی رامسر را معرفی کردند؛ و حرف های نادر اردلان که . . .

× بهتر است از پروژه های مرمتی نیز استفاده شود و مطرح شود (مرمت معماری و مرمت شهری).

× با تشکر و سپاس از شما بزرگواران برای زحمات بی منتی که برای جامعه معماری داشته اید.

